

Digitale Autonomie 2.0 - en nu echt

Bert Hubert / bert@hubertnet.nl / <https://berthub.eu/>

 @bert_hubert@mastodon.nl

<https://berthub.eu/spc/>

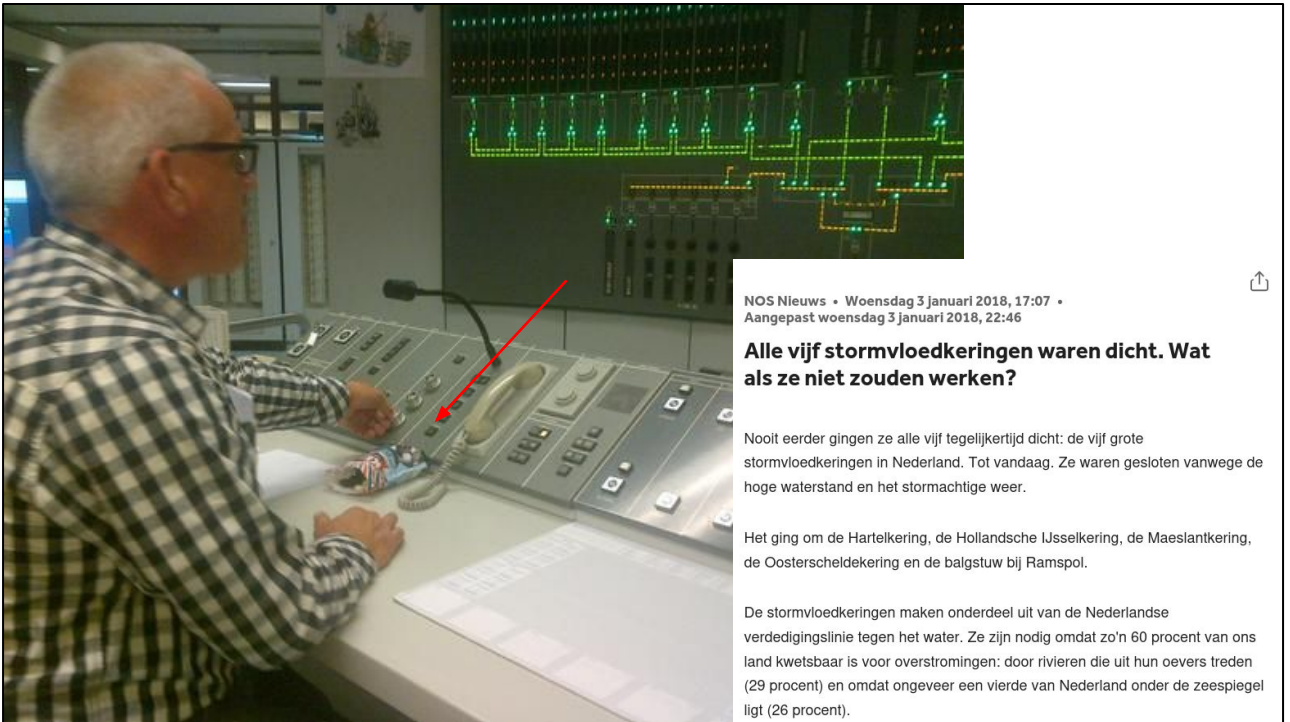
Waarom 2.0? We hebben het er nu een paar jaar over, wat is autonomie, wat is soevereiniteit. Maar nu moeten er echt dingen gaan gebeuren. Bestuurders moeten akkoord geven, tijd en geld voor vrijmaken etc. Dat is echt een hele nieuwe uitdaging. En daarom moet we ook nadenken wat bestuurders denken en waarom.

Geen **weerbaarheid** zonder autonomie

Thema van deze bijeenkomst: Weerbaarheid onder druk

Zo prachtig, de Maeslantkering. Grootste robot ter wereld, hij kan zelf besluiten om dicht te gaan. Werkelijk schitterend ontwerp. Lekker simpel. En echt over nagedacht. Zo sluit hij helemaal niet hermetisch - het is veel makkelijker om een "lekkende" kering te maken, en als de lekkage maar beheersbaar is is dat prima.

NOS Nieuws • Woensdag 3 januari 2018, 17:07 •
Aangepast woensdag 3 januari 2018, 22:46

Alle vijf stormvloedkeringen waren dicht. Wat als ze niet zouden werken?

Nooit eerder gingen ze alle vijf tegelijkertijd dicht: de vijf grote stormvloedkeringen in Nederland. Tot vandaag. Ze waren gesloten vanwege de hoge waterstand en het stormachtige weer.

Het ging om de Hartelkering, de Hollandsche IJsselkering, de Maeslantkering, de Oosterscheldekering en de balgstuw bij Ramspol.

De stormvloedkeringen maken onderdeel uit van de Nederlandse verdedigingslinie tegen het water. Ze zijn nodig omdat zo'n 60 procent van ons land kwetsbaar is voor overstromingen: door rivieren die uit hun oevers treden (29 procent) en omdat ongeveer een vierde van Nederland onder de zeespiegel ligt (26 procent).

Prachtig bedieningspaneel, van de Oosterscheldekering denk ik. Met microfoon om instructies te geven, en een beige telefoon die het ook doet zonder internet. Check ook de zak drop. Dit werkt altijd! Maar, hou je vast voor de volgende slide
<https://x.com/Rijkswaterstaat/status/524648632310853634>
<https://nos.nl/artikel/2210372-alle-vijf-stormvloedkeringen-waren-dicht-wat-als-ze-niet-zouden-werken>

Als de kering niet dicht gaat, open dan een P1 ticket op:

<https://CSCEC.salesforce.onmicrosoft.com/measlantkering>

(Let op de spelfout! En soms moet je de 2FA een paar keer proberen)

Dit is hoe de meeste IT-projecten werken tegenwoordig. Stel je voor dat dit ook voor de Maeslantkering zou gaan gelden!

Aiaiaiai! En dan moet je ook nog door de CAPTCHA heen vaak, wat dan niet lukt! (dit heb ik allemaal verzonnen, het is dus (hopelijk) niet echt zo, al maak ik me zorgen over de telefoon uit de vorige slide. Is die al vervangen door Teams?)

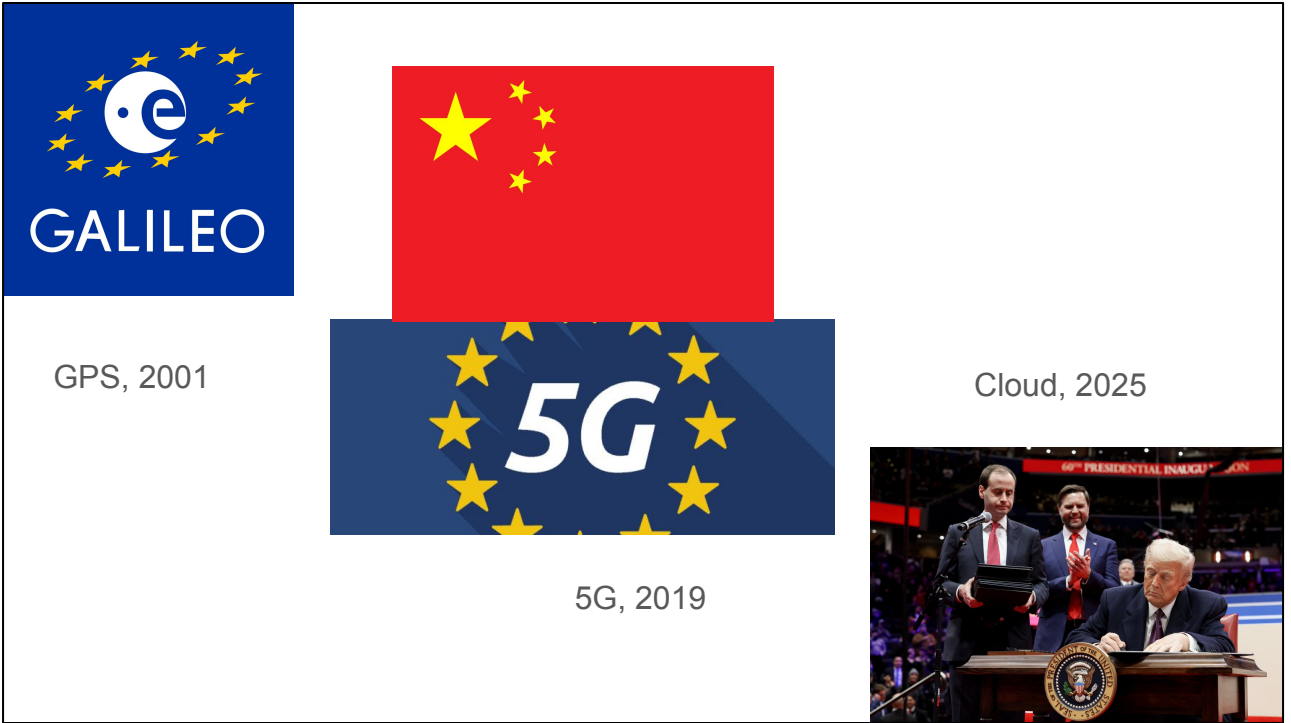
Meer en meer
Nederlandse/Europese
infrastructuur is van het tweede
type.

En dat kan niet meer!

Digitale autonomie binnen de energie- intensieve industrie

Ongewenst afhankelijk van de cloud –
cruciale overwegingen voor de industrie,
haar toeleveranciers, overheden en
andere betrokkenen

https://berthub.eu/articles/KSD_TopsectorEnergie_Rapport_DigitaleAutonomie_vDEF_print.pdf

[https://en.wikipedia.org/wiki/Galileo_\(satellite_navigation\)#/media/File:Galileo_-_Wolfowitz_-_Letter.png](https://en.wikipedia.org/wiki/Galileo_(satellite_navigation)#/media/File:Galileo_-_Wolfowitz_-_Letter.png)

“50 praatjes”

<https://opentk.nl/>

Universiteit Leiden

KIESRAAD

Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden

EUROPESE UNIE

POWERDNS

(adviseur)

POWERDNS

POWERDNS

FOX-IT
FOR A MORE SECURE SOCIETY

TU Delft

TU Delft

Relevantste - ik heb nu >50 praatjes over digitale autonomie gehouden. Iedere keer leer ik weer nieuwe dingen, en die geef ik dan door. Heb dit praatje ook weleens naast Microsoft gehouden, en die hadden alle kans nuance toe te voegen. En daar heb ik ook echt van geleerd. Maar het verhaal bleef wel overeind.

Nou ik heb echt vanalles gedaan - PowerDNS is software waar in Nederland nog steeds >50% van het internet doorheen gaat. Ik heb ook de overheid goed van binnen gezien, en ben er ook toezichthouder geweest.

surf OR surfnet

2 maanden

Alles
 Vragen & antwoorden
 Moties
 Activiteiten

Zoeken op **Joe Biden** vindt alle documenten met ergens *Joe* en ergens *Biden*. Zoeken op "**Joe Biden**" vindt alleen die twee woorden naast elkaar. Zoeken op **Hubert NOT Bruls** vindt documenten met daarin Hubert maar niet Bruls. De hoofdletters in **NOT** zijn belangrijk. [Meer uitleg hier.](#)

Datum ▼	Bijgewerkt	Nummer	Onderwerp	Snip
2026-06-22	2026-06-22 17:00	oep-ob-5	Provinciale Omgevingsvisie Limburg	...Wij wensen u veel lees- en " surf " plezier! Gedeputeerde Staten Provincie Limburg § 1.2 Inleiding De wereld om ons heen...
2026-06-18	2026-06-18 13:25	2026D30630	Tussentijdse evaluatie sectorplannen Social Sciences and Humanities	...meer samenwerking met SURF en de e-sciencecentra. rust en ruimte en versterking van de basis door ● 5 het aanstellen...
2026-06-18	2026-06-18 16:08	oep-92e3	36800 VIII, nr. H - Bijlage 1 - Stand van de Uitvoering Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2026 (Juni 2026, 18 p.)	...van GPT-NL, het Nederlandse taalmodel van TNO, NFI en SURF , wordt de toepasbaarheid en de mogelijkheid om dat als...
2026-06-18	2026-06-18 09:14	bc06bf16	Tussentijdse evaluatie - sectorplannen Social Sciences and Humanities	...meer samenwerking met SURF en de e-sciencecentra. rust en ruimte en versterking van de basis door ● 5 het aanstellen...
2026-06-17	2026-06-18 07:26	4800e1f0	Nota naar aanleiding van het verslag wetsvoorstel Cyberbeveiligingswet	...Zo wordt ervoor gezorgd dat voor het gehele vervolgonderwijs, ook in de samenwerking binnen SURF -verband, zo veel mogelijk dezelfde...
2026-06-16	2026-06-18 17:56	2026D29893	Stand van de Uitvoering OCW 2026	...van GPT-NL, het Nederlandse taalmodel van TNO, NFI en SURF , wordt de toepasbaarheid en de mogelijkheid om dat als...

<https://opentk.nl/> - halve TB aan documenten, supersnel doorzoekbaar, 10000 wekelijkse gebruikers, duizenden email notificaties per dag. Best wel een medium big deal

Wereldwijd netwerk om de Europese GPS “Galileo” mee in de gaten te houden (doet ook GPS, GLONASS en BeiDou, overigens). Eerst tot ergernis van de Europese Commissie, inmiddels bouwen ze erop. Zo’n 9TB aan data. Ieder bericht wat sinds 2017 ofzo uit de satellieten gekomen is.

scientific data

Explore content ▾ About the journal ▾ Publish with us ▾

[nature](#) > [scientific data](#) > [data descriptors](#) > [article](#)

Data Descriptor | [Open access](#) | Published: 22 March 2022

SkewDB, a comprehensive database of GC and 10 other skews for over ~~30,000~~ chromosomes and plasmids

63,000

[Bert Hubert](#)

[Scientific Data](#) 9, Article number: 92 (2022) | [Cite this article](#)

8619 Accesses | 18 Citations | 5 Altmetric | [Metrics](#)

<https://skewdb.org/>

<https://www.nature.com/articles/s41597-022-01179-8> - een gigantische database van DNA en DNA-statistieken. Voor als je dacht dat ik nog niet genoeg hobby's had.

A carton of On Volle Melk milk and a black Lenovo ThinkCentre mini PC tower are shown side-by-side. The milk carton is white with blue and red accents, featuring a cow illustration and the text 'VOLLE MELK'. The PC tower has 'ThinkCentre' and 'Lenovo' branding.

- “500 euro/jaar”
- Nlelec, galmon, opentk, BAG, SkewDB, meer
- “Het kan ook”
- Tot 2020 heel normaal

A line graph titled 'Percentage CPU load' showing CPU usage over time. The y-axis ranges from 0 to 5, and the x-axis shows dates from 01/08 to 03/19. The graph shows a fluctuating green line representing CPU load, with a notable peak around 02/17.

Behold, the server that powers all of this

De hele maatschappij draait nu op onze computers.

IT is belangrijker dan ooit! En de wereld ook **enger** dan ooit. **Maar we leunen nu gevaarlijk op clubs ver weg.**

En overheden/onderwijs hebben een **leidende rol** om dit op te lossen.. (*bedrijven boeit het weinig*)

Ja dit is niet best, alle clouds komen dus van buiten Europa. Tot nu toe hebben mensen wel door dat je je overheid of andere belangrijke processen niet op de Alibaba Cloud moet draaien, maar dat komt vermoedelijk niet omdat mensen nadenken over de 'sovereiniteit'. Het lijkt erop dat Europa z'n overheden nog op Noord Koreaanse servers zou draaien als de gebruikersinterface een beetje aantrekkelijk was.

Ik meende deze slide origineel best serieus. We zijn hier goed met handtassen en belastingontduiking, haha. Nou is dat ook wel zo. Maar blijkt dat Europa toch echt serious business is./

BASF

We create chemistry

umec arm

SIEMENS

NXP

ABB PHILIPS

ZEISS

TRUMPF

MAERSK

AIRBUS

Schneider Electric

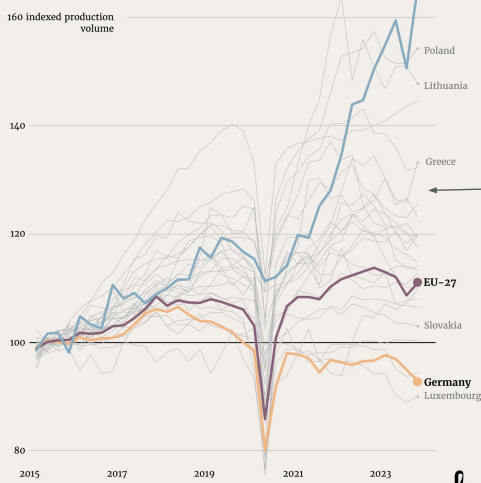

BOSCH

Nice. De hele wereld heeft deze miljarden tenten nodig. Tot in Amerika en China kunnen ze niks zonder onze kennis en kunde.

Slowing production

Manufacturing growth in each EU member state, since 2015 (2015=100)

Created with Datawrapper
The European Correspondent | Sebastian Gräff
Source: Eurostat sts_inpr_q, seasonally and calendar adjusted, relative to each country's performance (2026)

Ozempic!

Afgelopen 10 jaar is de industrie in Europa met 10% gegroeid in de EU-27.

ASML + partners

PODCAST NRC UITGELICHT: KOEKOEKSKIND

Europa zonder de VS: 'Op economisch gebied hebben we elkaar nodig'

Bram Endedijk en Ignace Schoot

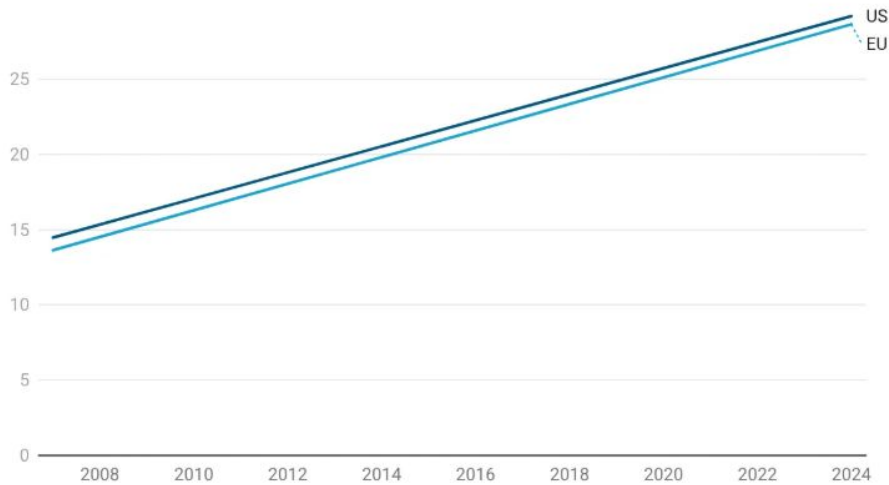
De omzet van de Europese industrie neemt nog steeds toe! Je moet gewoon de onderstaande NRC podcast beluisteren met econoom Sander Tordoir.

<https://europeancorrespondent.com/en/r/the-engine-of-germanys-wealth-is-blocking-its-future>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2026/03/14/europa-zonder-de-vs-op-economisch-gebied-hebben-we-elkaar-nodig-a4923019>

Europe v America: Who's Really Winning?

GDP at Purchasing Power Parity, \$trillion

Ik wil NOOIT meer horen dat we “te klein” zijn om zelf nog dingen te kunnen doen!

<https://paulkrugman.substack.com/p/europe-v-america-whos-really-winning> - als je het op andere manieren meet is de US economie wel groter dan die van ons. Maar niet ENORM veel groter. Het is geen werkend excuus “ja we zijn te klein”
Check out het Europees icoon Calimero. Zij zijn groot en ik is klein. Onzin.

De Europese en Amerikaanse cloudproviders. Niet echt op schaal, maar het schetst een beeld. Kijk goed onder de 'e' van Google. OCI is Oracle

Een beetje willekeurige selectie van Europese providers van beperkte clouddiensten. Met een focus op voor Nederland relevante partijen. Maar de schaal is wel even iets anders.

Your Word documents will be saved to the cloud automatically on Windows going forward

(Apple ook)

Dit is echt een vreemde situatie

Advocatenkantoren die rechtszaken voeren tegen Microsoft, op Microsoft servers.

Overheden die beleid maken over de VS.. op servers van de VS

Een heel continent dat z'n data niet meer binnen kan houden

MARTIN BRINKMANN Aug 27, 2025

Windows 10, Windows 11
News

<https://www.ghacks.net/2025/08/27/your-word-documents-will-be-saved-to-the-cloud-automatically-on-windows-going-forward/>

HET MAAKT NIET UIT WAAR DE SERVERS STAAN

ALS ER AMERIKANEN IN HET SPEL ZIJN

HOE INDIRECT OOK

DAN GELDT DE US-CLOUD ACT GEWOON (& SECTION 702 & EO12333)

EN KAN MEN BIJ ONZE DATA

GT GreenbergTraurig

Memorandum

TO: Dutch Ministry of Justice and Security –NCSC
FROM: Greenberg Traurig LLP | Gretchen Ramos, Andrea Maciejewski and Herald Jongen
DATE: July 26, 2022
RE: Application of the CLOUD Act to EU Entities

“This amount has been on a gradually rising trend with budget requests in 2020 and 2022 of US\$62.7 billion and **US\$65.7 billion** respectively”

<https://www.ncsc.nl/binaries/ncsc/documenten/publicaties/2022/augustus/16/cloud-act-memo/Cloud+Act+Memo+Final.pdf> - en dat is gek. De Amerikaanse overheid heeft rechtmatig (volgens hun wet) toegang tot alle data op Microsoft servers. En ze geven ook 65 miljard dollar per jaar uit aan spioneren. Foto van de NSA. Waar ik ooit geweest ben. In hun museum. Aanrader overigens dat museum.
<https://edri.org/our-work/promises-unkept-the-eu-us-data-privacy-framework-under-fir-e/>

Advies landsadvocaat

“Het maakt ECHT niet uit wat je afspreekt of waar de servers staan!”

- Als Solvinity zou worden overgenomen door Kyndryl komt Solvinity binnen het bereik te vallen van Amerikaanse wetgeving zoals de CLOUD Act en de FISA en Executive Order 12333. In algemene zin kan gezegd worden dat deze drie wettelijke instrumenten het mogelijk maken dat autoriteiten in de Verenigde Staten onder de in deze wetgeving genoemde voorwaarden toegang kunnen krijgen tot de gegevens waarover een Amerikaanse onderneming beschikt, óók wanneer de gegevens zich bevinden onder een Europese dochtervennootschap en op servers buiten de Verenigde Staten;
- Dat betekent dat als Solvinity wordt overgenomen door een onderneming met een Amerikaanse moedermaatschappij, het gevolg daarvan kan zijn dat autoriteiten in de Verenigde Staten in voorkomend geval gegevens kunnen opvorderen die door Solvinity in opdracht van haar overheidsklanten worden verwerkt.
- De voorgenomen transactie brengt daarom nieuwe risico's met zich mee voor de verwerking van persoonsgegevens door Solvinity;
- Teneinde het risico op ongewenste toegang tot de gegevens van Nederlandse overheidsklanten van Solvinity te verkleinen, kan van Solvinity en Kyndryl worden gevergd dat er aanvullende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen.
- De onderhandelingen met Solvinity plus Kyndryl en de overheidsklanten plus landsadvocaat lopen voort.

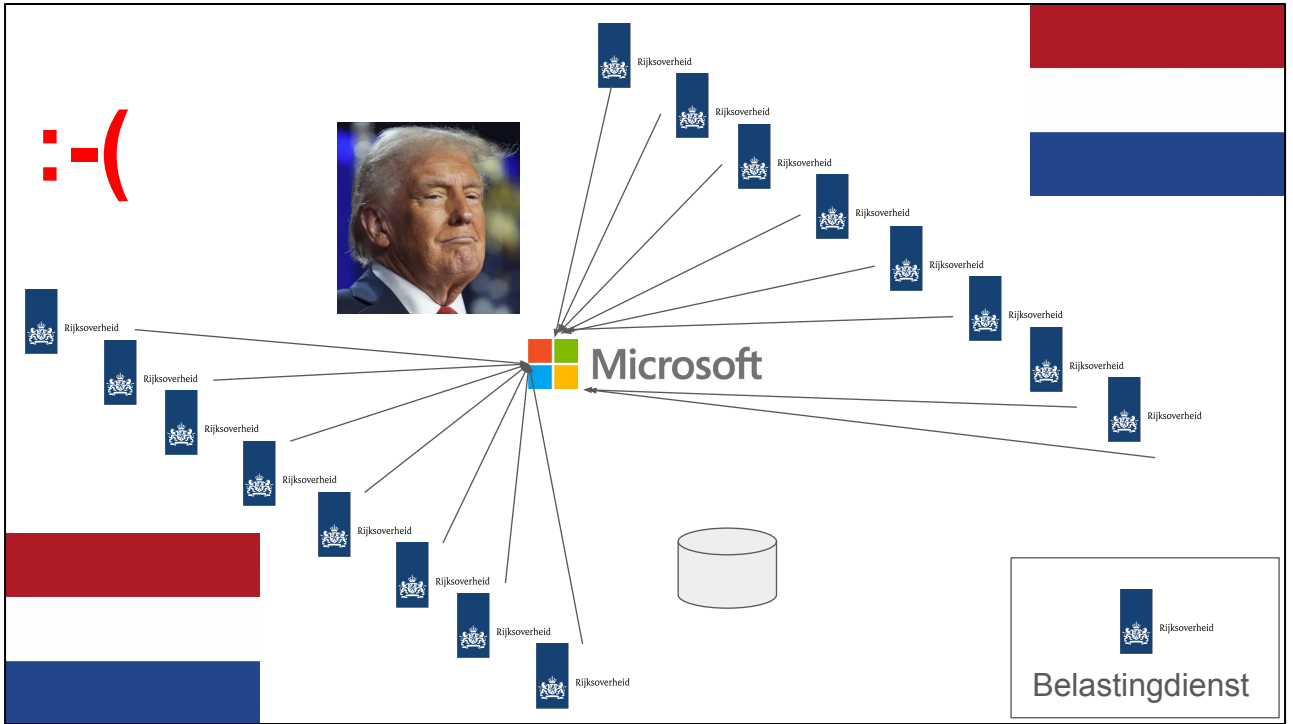

https://mastodon.nl/@bert_hubert/115934077748335533

De meeste universiteiten brengen de risico's in kaart rond cloudbeleid, inkoopbeleid en de afhankelijkheid van softwareleveranciers. De TU Delft laat weten internationale techbedrijven niet categorisch te willen uitsluiten. "We proberen de afhankelijkheden beheersbaar te maken", zegt de woordvoerder. De universiteit maakt daarvoor "strengere contractuele afspraken" over onder meer datatoegang, beveiliging en de opslaglocatie van gegevens. **LOL!**

Ook Tilburg University zegt zulke eisen te stellen aan leveranciers. "Voor ons draait digitale soevereiniteit niet primair om Europees versus Amerikaans, maar om controle, transparantie en continuïteit. Zeker in het huidige geopolitieke klimaat wegen we deze aspecten nadrukkelijk mee."

<https://www.nu.nl/tech/6388354/universiteiten-onderzoeken-europese-alternatieven-voor-microsoft-en-google.html> - echt, hou er mee op met je speciale afspraken!

En feitelijk krijgen we dan dit

Exclusive: US could hit entire International Criminal Court with sanctions soon

By Anthony Deutsch, Humeyra Pamuk and Stephanie van den Berg

September 22, 2025 6:42 PM GMT+2 · Updated 2 hours ago

HOME SHOWS NEWSFEED LIVE

EN

FRANCE AFRICA MIDDLE EAST AMERICAS EUROPE ASIA-PACIFIC

US hits ICC with more sanctions, targets French judge involved in Netanyahu arrest warrant

AMERICAS

US Secretary of State Marco Rubio on Wednesday announced more sanctions on International Criminal Court judges, saying that the court was a "national security threat" because it had sought to prosecute US or Israeli nationals. Judge Nicolas Guillou of France, who is presiding over a case in which an arrest warrant was issued for Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu, was among those sanctioned.

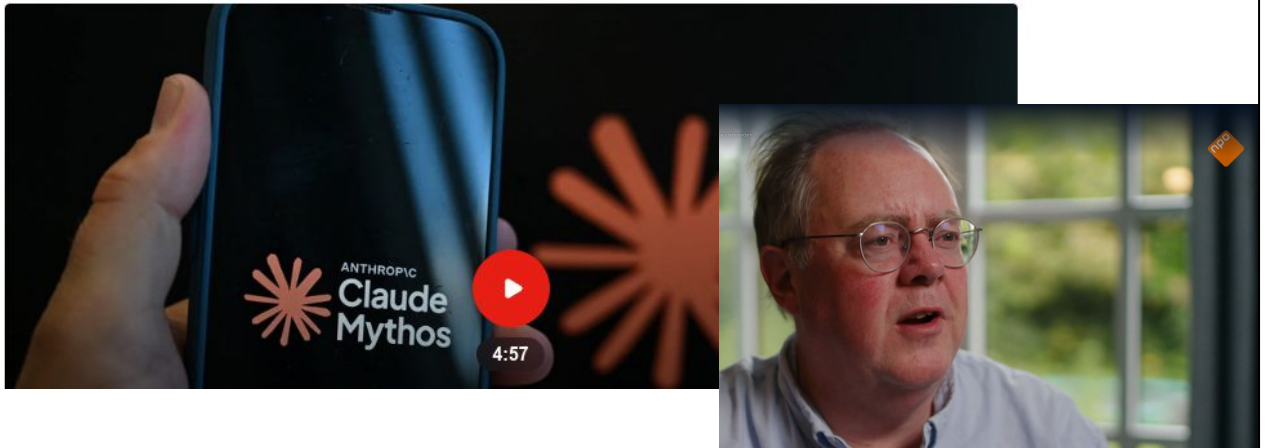
People stand outside the International Criminal Court (ICC) as the United States is considering imposing sanctions as soon as this week against the entire International Criminal Court, in The Hague, Netherlands, September 22, 2025. REUTERS/Piroschka van de Wouw [Purchase Licensing Rights](#)

Sancties zijn het engste stuk!

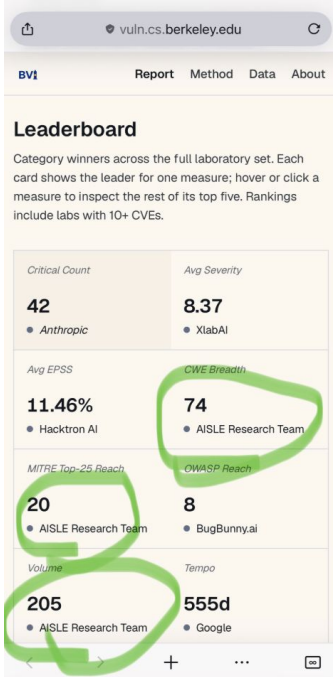
“Graaf je eigen digitale straat van Hormuz”

Trump stelt exportverbod in voor AI-modellen van Anthropic

De Amerikaanse regering heeft AI-bedrijf Anthropic opgedragen de meest geavanceerde AI-modellen van het bedrijf voor buitenlanders te blokkeren. Het betekent dat niet-Amerikaanse overheden, bedrijven en individuen geen gebruik meer mogen maken van zogenoemde super-AI's van Anthropic, zoals Mythos.

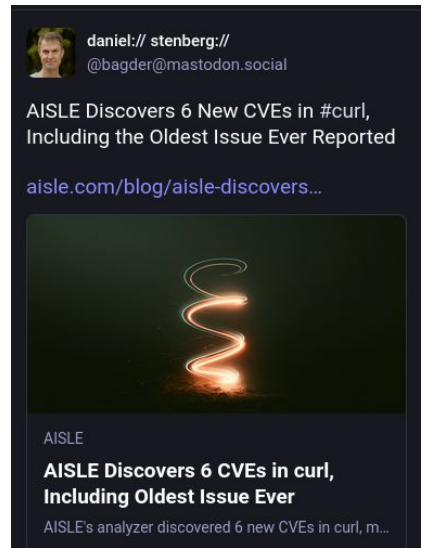

<https://nos.nl/artikel/2618372-anthropic-schakelt-geavanceerde-ai-modellen-uit-op-las-t-van-regering-trump> - en ploep, je AI-model is weg. Ik mocht daar ook goed over leeglopen. En ik probeerde het te hebben over Europese AI, maar je komt er niet tussen!

“Kijk ook eens in Europa, er zijn echt dingen”

<https://aisle.com/>

(vijf meer dan Mythos)

<https://aisle.com/blog/aisle-discovers-6-new-cves-in-curl-including-the-oldest-issue-ever-reported>

<https://vuln.cs.berkeley.edu/>

Federal cyber experts called Microsoft's cloud a "pile of shit," approved it anyway

One Microsoft product was approved despite years of concerns about its security.

RENEE DUDLEY, WITH RESEARCH BY DORIS BURKE, PROPUBLICA.ORG –
18 MAR 2026 18:36 | 96

→ Credit: Getty Images

In late 2024, the federal government's cybersecurity evaluators rendered a troubling verdict on one of Microsoft's biggest cloud computing offerings.

The tech giant's "lack of proper detailed security documentation" left reviewers with a "lack of confidence in assessing the system's overall security posture," according to an internal government report reviewed by ProPublica.

<https://www.propublica.org/article/microsoft-cloud-fedramp-cybersecurity-government>

- we moeten wel naar de cloud, het is zo veilig.. Nee. Zelf doen is ook niet altijd veilig overigens!

Dit is allemaal **ONACCEPTABEL**.

Letterlijk een risico, een situatie,
die niet geaccepteerd kan worden.

**Hoeveel documenten &
“governance” er ook bijgehaald
worden**

“De autonome tijd, tot ~2020”

Software voor een dienst

(standaardservers, die je overal kunt kopen of huren)

Sommige mensen zeggen 'tot 2017', ok. Maar toen en ook nu was het mogelijk dingen te draaien op standaardservers.

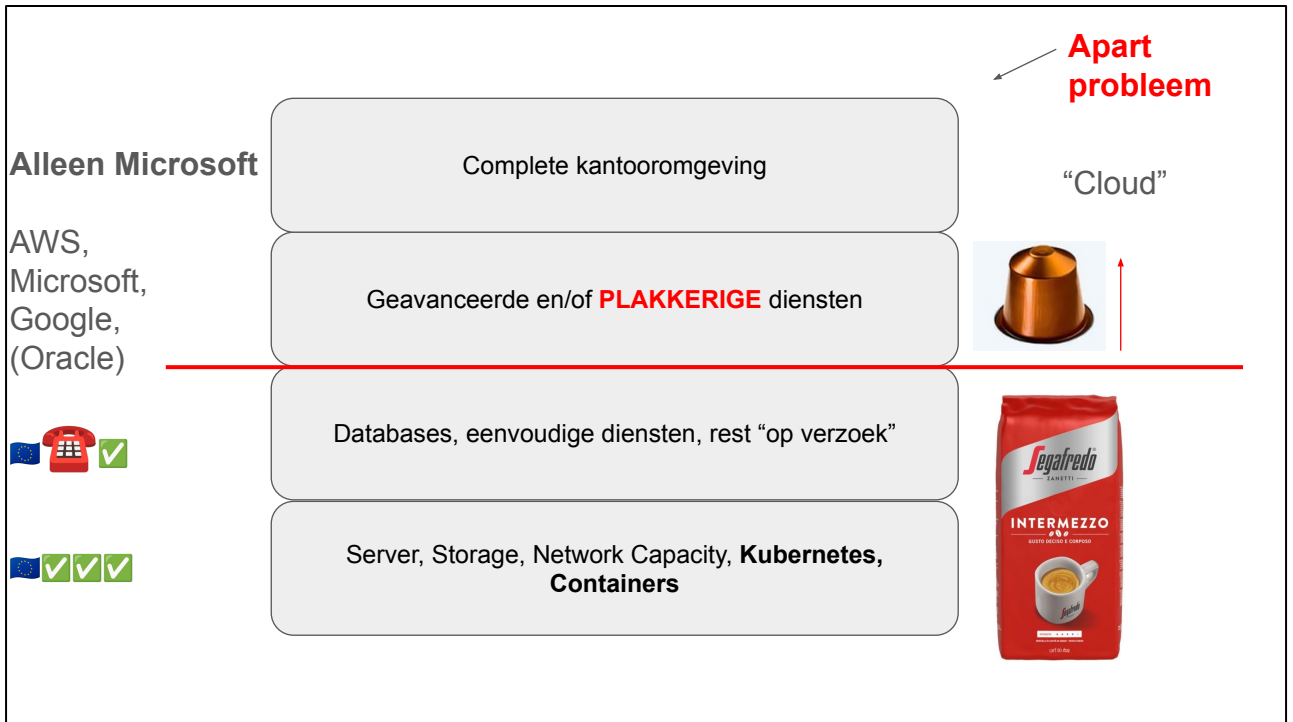
<https://berthub.eu/articles/posts/beware-cloud-is-part-of-the-software/> - cruciaal, men bouwt nu op © niet-standaardoplossingen van Google/AWS/Azure. Dat is nu 100% van de nieuwe dingen in het bedrijfsleven, en ook (al dan niet via SaaS) in onderwijs en overheid.

Let op de dikke strepen tussen de cloudproviders. Projecten migreren bijna nooit van de een naar de ander. En als er dus een “Europese AWS” komt gaat ook helemaal niks daar vanzelf heen zonder dwang.

En ondertussen zitten belangrijke diensten vastgeklonken aan proprietary cloud services.

De essentie van dit plaatje is overigens dat de developer alleen verantwoordelijkheid ervaart voor z'n eigen software. De rest regelt iemand anders maar en daar kan je altijd de schuld neerleggen. Zie ook

<https://berthub.eu/articles/posts/aws-and-microsoft-are-selling-much-more-than-cloud/>

We hebben wel dingen in Europa. Zie ook <https://berthub.eu/articles/posts/cloud-in-soorten-en-maten/>

Ok, en nu?

We hebben duidelijk **de verkeerde afslag genomen**
paar jaar geleden

Hoe weer terug?

“Gewoon (lol) [Amazon.eu](https://www.amazon.eu) bouwen is niet de oplossing” - men switcht al niet van Azure naar AWS!

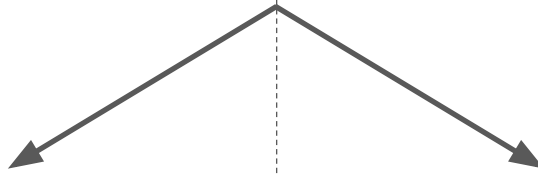

Beter doen we “European Cloud Modules”, en niet proberen we “[amazon.eu](https://www.amazon.eu)” te bouwen. Zie

ook: <https://berthub.eu/articles/posts/now-how-to-get-that-european-cloud/> en <https://berthub.eu/articles/posts/european-cloud-modules/>

**Old school,
pre 2020**

**Wat men nu
leert op
school!**

Mensen, **organisaties**, die kunnen programmeren zonder “pakjes & zakjes” uit Amerika.

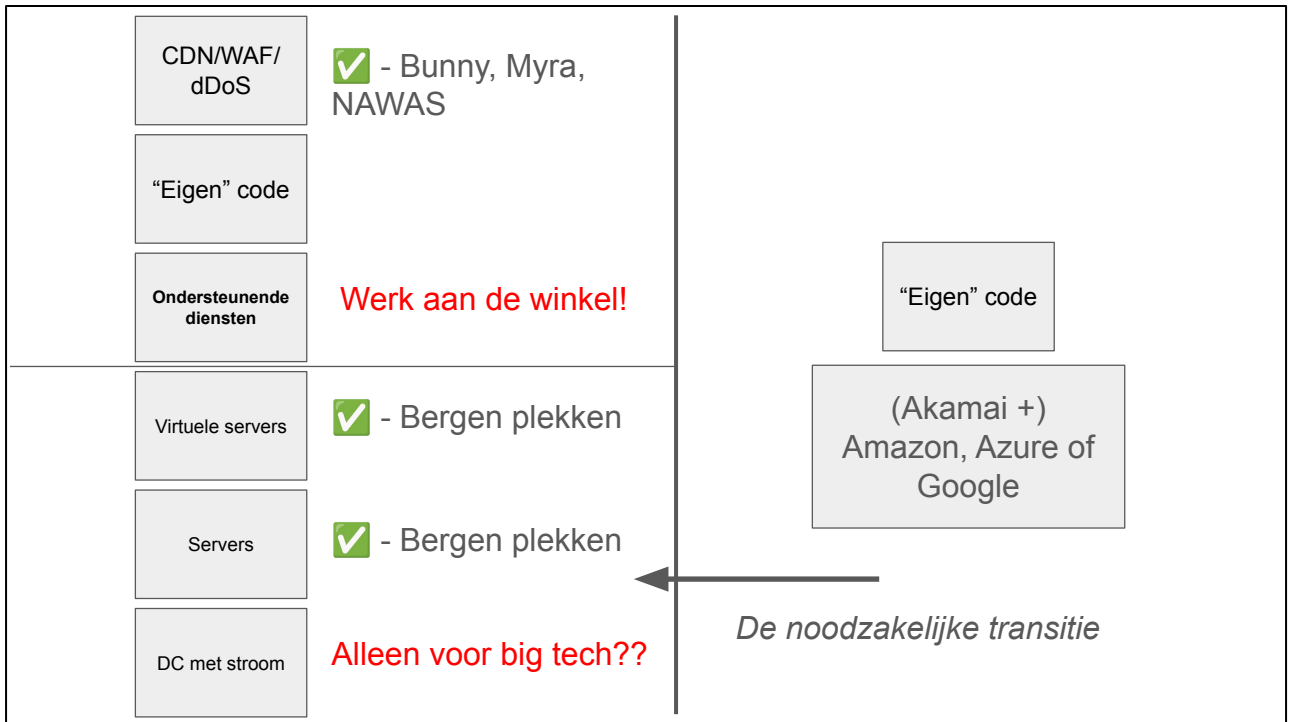
Leveren producten op die niet **gegijzeld** kunnen worden.

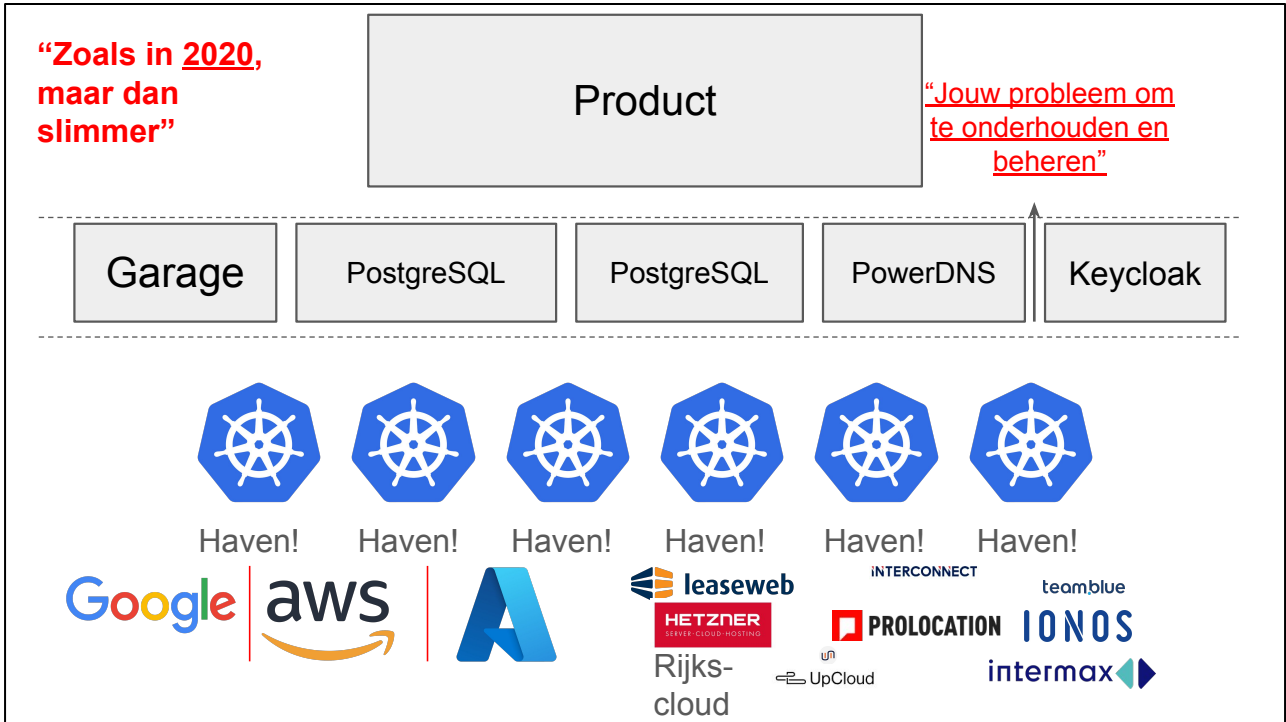
Gestandaardiseerd, je kunt ook weer weg!

Mensen, organisaties, die dat **niet** meer kunnen, en ook zeker weten dat het zelfs **onmogelijk** is tegenwoordig.

Leveren producten en diensten die **vastgeklonken** zitten aan **specifieke** bedrijven ver weg.

Deze twee soorten mensen en organisaties praten vrijwel niet met elkaar, men begrijpt elkaar gewoon niet. Over en weer vindt men elkaar waanzinnig.

Een weg voorwaarts is dat we weer gaan ontwikkelen op basis van gestandaardiseerde modules die je overal kunt kopen of huren. Zie ook <https://berthub.eu/articles/posts/european-cloud-modules/>

Dit is werkelijk een enorme verandering.

Organisaties **houden niet van verandering. Developers ook niet!**

Vergt **veel wil** van boven +
minimaliseren van die verandering.

Ben ik van de IT?

Iemand **anders** moet de IT maar voor ons regelen. Het is **ondersteuning** van ons werk, net zoals de catering en **facilitair beheer**. Problemen lossen we op met **juridische documenten**.

Generalisten kunnen alles besturen. We huren expertise in waar nodig.

Onduidelijk is hoe we die expertise op waarde schatten overigens!

Overheid & onderwijs zijn de grootste informatieverwerkers van Nederland en ook de grootste werkgevers.

De verantwoordelijkheden om de maatschappij draaiend en veilig te houden zijn **gigantisch**.

Daarom hoort IT in de **top** van de besluitvorming en is **uitmuntende expertise & gedeeltelijke uitvoering** "in house" vereist.

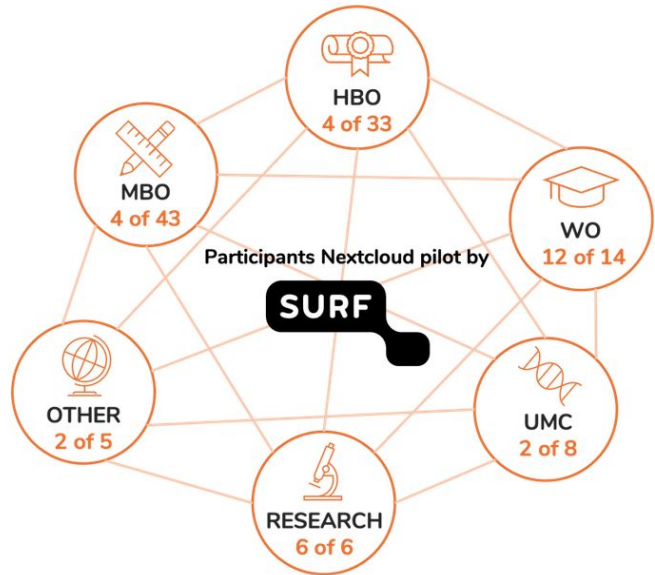
We leven bij de meeste bedrijven en instellingen in het linker rode blok. En we moeten naar de rechter kolom.

Als je **zelf** niet van de IT bent...

... dan kies je altijd “middle of the road”

... en ga je nooit tegen de stroom in!

DAWO

Mijn Bureau

Kan het nog wel, tegen die stroom inzwemmen? De Kiesraad deed het met de Abacus software op eigen computers en eigen platform. Ook Surf timmert goed aan de weg!

Er zijn meer initiatieven maar die worden door managers zorgvuldig in hun proeftuintjes gehouden helaas.

<https://www.surf.nl/en/services/storage-data-management/nextcloud-pilot-by-surf>

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/ondersteunende-software-verkiezingen/gebruik-abacus>

Dit vergt even uitleg. De politiek gelooft inmiddels enorm in digitale autonomie, ze stemmen met 150 stemmen voor in de Tweede Kamer. Digitale autonomie is populairder dan *drinkwater* zo. Mooi werk.

Het coalitieakkoord zag er ook nog wel wat in, maar in de ministerraad is het enthousiasme er met name als het niks kost en geen gedoe is.

Dan komen we bij seniormensen die al 20 jaar ons naar Amerika gebracht hebben. Iemand omschreef deze groep mensen als volgt:

“What we see in Europe just now, there is people which are saying that Europe should be digitally more independent, but there is also people which are saying “we did the mistake 20 years ago, but I will not risk my pension by starting now to do something where I could be seen incompetent, so lets carry on like this”. - en zo is het. Dit is de moeilijkste laag.

Dan is er de IT-werkvloer, die naadloos overloopt in grote leveranciers als ATOS, Sopra Steria (voorheen Ordina), Cap Gemini en ook Kyndryl. De bulk van die werkvloer is goed met Amerikaanse technieken. Hebben ze diploma's voor, veel ervaring. Veel van die mensen zitten niet te wachten op Europese nieuwe cloud modules. Ze zitten succesvol ingeplugd in een Amerikaans eco-systeem en ze vinden het wel best. Een deel van de werkvloer heeft er wel zin in (de EU-vlag en de pinguin in de driehoek). Maar is een klein segment, en ze hebben geen steun van senior management.

Dan onderop die grote IT-bedrijven die werkelijk allemaal GEMARINEERD zijn in big tech. Verwacht daar niet van dat ze enthousiast worden over Europese idealistische projecten.

Hoe gaat het recent dan (landelijk)?

- Email & documenten belastingdienst naar Amerikaans beheer
 - En van heel veel andere stukken overheid
- ~~Btw naar Amerikaans beheer~~
- ~~DigiD naar Amerika laten gaan, terwijl het echt wel weg kan bij Solvinity (containers)~~
 - Of misschien toch.. Kort geding
- ~~NDS raad vraagt~~ **Gartner en US big tech** hoe weg te komen bij **big tech**
- Nederland pleit in Brussel **tegen** bindend besluit over Huawei in telecommunicatiesystemen
- Digitale soevereiniteit **heel raar** verdeeld over ministeries
- De Nederlandse Digitale Dienst gaat voornamelijk coördineren en aanjagen...
- **Geen budget voor digitale soevereiniteit!**

<https://ibestuur.nl/overheid-in-transitie/politiek-en-beleid/nieuwe-digitale-dienst-wordt-geen-centrale-uitvoeringsclub>

“CADA also defines four levels of cloud sovereignty services based on criteria linked to the control over the service, control over the supply chain, the processing of AI inference data, the location of the infrastructure and the level of cybersecurity.

Member States will need to carry out a sovereignty risk assessment to establish which use cases in their administrations require which sovereignty level”

1%? echt?

Digitale autonomie: wat kunnen organisaties NU doen

📅 May 21 2026

Waar te beginnen?

De zorgen over digitale autonomie nemen toe, en steeds vaker krijg ik van (grote) organisaties de vraag: wat kunnen we NU doen?

Nou heb ik wel een lijstje, maar voor we beginnen, besef dat we 15 jaar lang alles naar Amerika hebben geschoffeld. Of, we hebben het uitbesteed, en DIE mensen stuurden het naar Amerika. 15 jaar is een lange tijd, en we zijn niet 1 2 3 weer "in vorm" om de zaken weer anders aan te pakken.

De meeste instellingen hebben geen eigen IT-afdeling meer zoals vroeger. Er is al in geen jaren meer software in gebruik genomen die *niet* van Amerikaanse big-tech was. U heeft geen IT-afdeling maar eigenlijk meer een big-tech afdeling. En zelfs die afdeling neemt inmiddels de meeste software "as a service" af van iemand anders.

<https://berthub.eu/articles/posts/digitale-autonomie-wat-kunnen-organisaties-nu-doen/>

- lijst met eenvoudige suggesties. Krachtig om te testen of je organisatie wel zin heeft. Als er voor geen enkel idee enthousiasme is, geef het dan voorlopig maar op.

Begin **klein** maar
belangrijk. Op plekken
waar het wel **MOET**.

En zo vinden we de weg
weer terug...

“Belangrijk” bedoel ik mee, het project wordt echt gebruikt, het is geen proeftuin. “Als het stuk is is iedereen boos”. En als je zo’n klein belangrijk project succesvol hebt gemaakt, en misschien ook nog wel goedkoper, dan krijgt management er ook steeds meer zin in. Nothing succeeds like success!

We moeten (terug?) naar een overheid & bestuur die IT als **kerntaak** zien.

En waar het weer normaal wordt om te bouwen op **computers** en **diensten** in eigen huis, of die je **overal** kan huren/kopen.

Klagen over gebrek aan een “Europese Cloud” & erop wachten is niet het pad naar de oplossing.
Ongeloofwaardig.

Er is vooruitgang, SUCCES!

Digitale Autonomie 2.0 - en nu echt

Bert Hubert / bert@hubertnet.nl / <https://berthub.eu/>

 @bert_hubert@mastodon.nl

<https://berthub.eu/spc/>